

Managementcursus voor Klinisch Chemici in opleiding

Beroepsbeeld Klinisch Chemicus

De klinisch chemicus is specialist in de klinische chemie en als zodanig ingeschreven in het "Register van Erkende Klinisch Chemici" (voor de klinisch chemici met een natuurwetenschappelijke vooropleiding) of in het Register van de SRC (voor de artsen-klinische chemie).

De klinisch chemicus heeft een professionele en organisatorische verantwoordelijkheid.

Onder de professionele verantwoordelijkheid van de klinisch chemicus valt de zorg voor een verantwoord gebruik van de mogelijkheden op het gebied van de laboratoriumdiagnostiek.

Hiervoor is een grondige kennis van de (patho)biochemie en de (patho)fysiologie, alsmede van de laboratoriumtechnische mogelijkheden en ontwikkelingen vereist.

De klinisch chemicus treedt als consulent op voor de advisering over en de interpretatie van de laboratoriumuitslagen.

Er is sprake van pré-analytische, analytische en diagnostische consulten.

Onder de organisatorische verantwoordelijkheid valt het geven van leiding aan het klinisch-chemisch/hematologisch laboratorium.

Als hoofd van het laboratorium heeft hij/zij de eindverantwoordelijkheid. Hij/zij draagt zorg voor een effectieve en efficiënte inzet van mensen en middelen.

Hij/zij heeft kennis van bedrijfskundige inzichten, stelt de begroting op, bewaakt deze en stuurt deze zonnodig bij.

Hij/zij instrueert en inspireert de medewerkers om in een goede teamgeest de werkzaamheden te verrichten, met inachtneming van de vereiste kwaliteit. Als "manager van mensen" probeert hij/zij de kwaliteiten van elke individuele medewerker te benutten.

Hij/zij is volwaardig lid van de medische staf van het ziekenhuis/de organisatie.

Indien meerdere klinisch chemici binnen één laboratorium werkzaam zijn, wordt er collegiaal leiding gegeven met verdeling van de aandachtsgebieden.

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening hoog te houden wordt hij/zij geacht actief deel te nemen aan nascholing, kwaliteitsborging en intercollegiale audits.

Werkgroep Managementcursus Klinisch Chemici in opleiding: Dr. W. de Kieviet, voorzitter, Dr. O. Bekers, secretaris, Dr. R.J. Kraaijenhagen, Dr. J.H.M. Souverein, Drs. J.A. Duin.

Correspondentie: Dr. W. de Kieviet, Sint Lucas Andreas Ziekenhuis, Jan Tooropstraat 164, 1061 AE Amsterdam.

Doel managementcursus KCio

Het voorbereiden van de assistent klinisch chemicus voor zijn/haar taak als manager van het Klinisch Chemisch/Hematologisch Laboratorium.

Het scholen en trainen op de terreinen "beheer", "organisatie" en "leidinggeven".

Het verkrijgen van kennis over managementstijlen en over de eigen managerstijl.

Het bevorderen van een goede overgang van de leer-situatie als assistent naar de praktijksituatie als klinisch chemicus.

Eindtermen managementcursus KCio

De eindtermen van de managementcursus voor KCio kunnen onderverdeeld worden in 4 groepen : beheer, organisatie I, organisatie II en leidinggeven.

Beheer

- De plaats van het laboratorium in de ziekenhuisorganisatie kennen en contacten kunnen onderhouden met de diverse geledingen.
- Enig inzicht in de structuur en de werking van de gezondheidszorg in Nederland hebben.
- Het laboratorium financieel kunnen beheren: kunnen werken met een budget; een begroting kunnen opstellen; inzicht in kostprijsberekeningen en kosten/baten analyses.
- Een kwaliteitsbeleid kunnen opstellen en uitvoeren.
- Kennis hebben over mogelijke problemen bij fusies/saneringen.
- Conflicten kunnen hanteren.
- Een goede vergadertechniek bezitten en goed en effectief kunnen onderhandelen.
- De juiste managementinformatie kunnen vergaren en kunnen gebruiken.
- Kennis hebben van management onder moeilijke omstandigheden (crisismanagement).
- Intervisie kunnen hanteren bij problemen.

Organisatie I

- Kennis van en inzicht in organisatie modellen hebben.
- Een goede organisatiestructuur op kunnen zetten en kunnen beoordelen.
- Effectief personeel in kunnen zetten.
- Goed timemanagement kunnen ontwikkelen.
- Een "slecht nieuwsbericht" kunnen brengen.
- De organisatie kunnen vertegenwoordigen (presentatietechniek).

Organisatie II

- Functionerings- en beoordelingsgesprekken kunnen voeren.
- Kennis hebben van FWG, CAO en RRAZ.
- Inzicht hebben in de logistiek van patiënten- en materiaalstromen.

- Enige kennis hebben van groepsprocessen.
- Inzicht hebben in situationeel leidinggeven.

Leidinggeven

- Voldoende inzicht ontwikkeld hebben over de eigen stijl van leidinggeven.
- Het vermogen tot delegeren ontwikkeld te hebben.
- Kunnen omgaan met emotionele situaties.
- Kennis hebben van communicatiemodellen.
- Voldoende zelfvertrouwen hebben om een organisatie te leiden.
- Macht kunnen hanteren; gezag kunnen verwerven.
- Personeel kunnen motiveren.

Curriculum managementcursus KCio

De cursus bestaat uit twee blokken van drie dagen: het blok Beheer en Organisatie I (tabel 1) en het blok Organisatie II en Leidinggeven (tabel 2).

Elk jaar wordt één van de twee blokken gehouden.

Elk van de twee blokken is een afgerond geheel.

De blokken worden bij voorkeur in het 3e en 4e jaar van de opleiding gevolgd. Deze of een soortgelijke cursus is verplicht voor de registratie.

Toetsing

Er wordt geen tentamen afgenomen. Er vindt een evaluatie/enquêtering plaats.

Tabel 1. Blok: Beheer en Organisatie I

Onderdeel	college	training
Organisatieleer	organisatie modellen coördinatie mechanismen (in)formele organisatie	informatie overdracht communicatie
Gezondheidszorg	structuur gezondheidszorg de ziekenhuisorganisatie positionering van het laboratorium functie klinisch chemicus/ chemici	vergadertechniek onderhandelen presentatietechniek delegeren
Financieel management	financieel beheer opstellen begroting budgetparameters kostprijsberekening kosten/baten analyse	interview timemanagement lobby
Kwaliteit van de organisatie, fusie, sanering	beleids-, strategie-ontwikkeling kwaliteitsbeleid afbouw/sanerings- en fusieproblematiek	crisisituaties conflicthantering I slechtnieuwsgesprek

Tabel 2. Blok: Leidinggeven en Organisatie II

Onderdeel	college	training
Personeelsbeleid	FWG, CAO, RRAZ effectief inzetten van personeel	groepsprocessen gesprekstechniek functionerings- en beoordelingsgesprekken
Logistiek	materiaalstromen patiëntenstromen analistenstromen	invoeren van veranderingsprocessen
Motivatie van personeel, conflicten	motivatietheorie oorzaken van conflicten	situationeel leidinggeven conflicthantering II omgang met emotionele situaties
Managementstijl	theorie managementstijlen beginnersambitie	inzicht in eigen stijl van leidinggeven omgaan met macht omgaan met onervarenheid